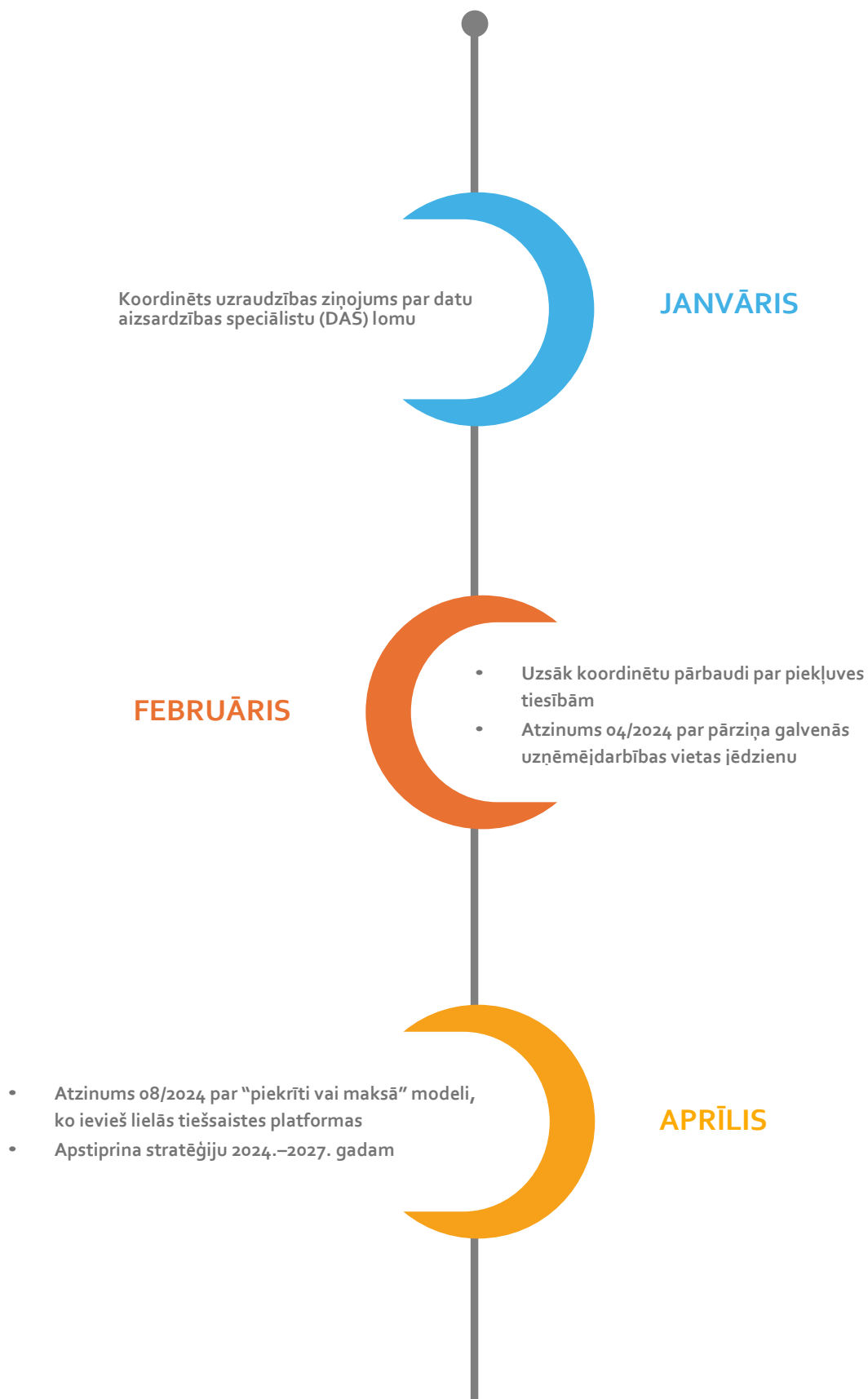

LKUMS 2024

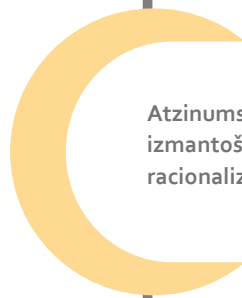
PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA MAINĪGAJĀ LAIKMETĀ

SVARĪGĀKAIS 2024 GADĀ

MAIJS

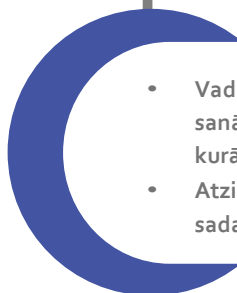
Atzinums 11/2024 par sejas atpazīšanas tehnoloģiju
izmantošanu lidostas pasažieru plūsmas
racionalizēšanai

Par jauno EDAK priekšsēdētāja vietnieku
ievēlēts Zdravko Vukičs

JŪNIJS

OKTOBRIS

- Vadlīnijas par leģitīmajām interesēm un EDAK pirmā
sanāksme ar to valstu datu aizsardzības iestādēm (DAI), uz
kurām attiecas lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību
- Atzinums 22/2024 par konkrētiem pienākumiem, kas izriet no
sadarbības ar apstrādātāju(-iem)

Leint eresēto pušu pasākumi par MI modeļiem
un "piekrīti vai maksā" pieeju

NOVEMBRIS

DECEMBRIS

Atzinums 28/2024 par MI modeļiem

LEVADS

2024. gadā EDAK atkārtoti uzsvēra savu apņemšanos aizsargāt personu pamattiesības uz privātumu un datu aizsardzību strauji mainīgajā digitālajā laikmetā. Svarīgs atskaites punkts bija EDAK jaunās stratēģijas 2024.–2027. gadam pieņemšana, kurā izklāstītas kolēģijas prioritātes izpildes stiprināšanai, atbilstības veicināšanai un jaunu tehnoloģisko problēmu risināšanai. Stratēģijas pamatā ir četri pīlāri: efektīva datu aizsardzības īstenošana, atbilstības veicināšana, sadarbības pastiprināšana un datu aizsardzības veicināšana digitālajā laikmetā.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (EDAK) continued joprojām bija galvenā loma norādījumu un juridisko konsultāciju sniegšanā, lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) konsekvētu piemērošanu visā Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ). 2024. gadā būtiski pieauga atzinumu skaits, kas pieņemti saskaņā ar VDAR 64. panta 2. punktu, uzsverot šī instrumenta nozīmīgumu

agrīnas saskaņošanas veicināšanā vispārējas piemērojamības jautājumos.

Lai veicinātu izpratni par datu aizsardzības pienākumiem un to īstenošanu, EDAK realizēja vēl vairāk informatīvo pasākumu. 2023. gadā izdotā Datu aizsardzības rokasgrāmata mazajiem uzņēmumiem ir pieejama 18 valodās, tāpat tika izstrādāta jauna pamatnostādņu kopsavilkumu sērija, lai palīdzētu ikvienam orientēties svarīgākajos Vispārīgās datu aizsardzības regulas jautājumos.

Vienlaikus kolēģija sadarbojās ar ES un starptautiskajiem partneriem, tostarp Eiropas Savienības Mākslīgā intelekta biroju un Digitālā tirgus akta augsta līmeņa grupu. Šie centieni izceļ padomes pieaugošo lomu datu aizsardzības veidošanā arvien savstarpēji saistītākā normatīvajā vidē.

1. EDAK SEKRETARIĀTS

2024. gadā EDAK [Sekretariāts](#) ievērojami uzlaboja savas spējas efektīvi reaģēt uz arvien dinamiskāku regulatīvo vidi, nostiprinot savu izšķirošo lomu datu aizsardzības tiesību saglabāšanā.

Sekretariāts nodrošina visaptverošu analītisko, administratīvo un loģistikas atbalstu visām EDAK darbībām. Tas jo īpaši palīdz izstrādāt konsekvences atzinumus un norādījumu dokumentus un pārvaldīt tiesvedību, nodrošinot stingru atbalstu visās EDAK darbībās.

Viens no nozīmīgākajiem attīstības virzieniem bija sekretariāta digitālā transformācija un iekšējo informācijas sistēmu pilnveidošana. Iekšējā tirgus informācijas sistēma (IMI) saglabāja savu būtisko nozīmi un visa gada garumā atvieglāja vairāk nekā 5 644 procedūras, kas ir ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

Lai uzlabotu lietotāju pieredzi, tika ievietoti jauni mācību resursi un video pamācības, kas vienkāršo EDAK IT rīku pieejamību datu aizsardzības iestādēm (DAI) un sekmē šo rīku efektīvu izmantošanu.

Sekretariāts atbalstīja kolēģiju tās starpnozaru regulatīvajā darbā, cieši sadarbojoties ar ES regulatīvajām struktūrām, piemēram, Eiropas Datu inovācijas kolēģiju un Digitālo tirgu akta (DTA) augsta līmeņa grupu. Turklāt, paplašinoties [CSC uzdevumiem, palielinājās Sekretariāta loma Koordinētās uzraudzības komitejas \(CSC\)](#) atbalstīšanā, jo īpaši gatavojoties kritiski svarīgu lielapjoma ES IT sistēmu, tostarp Vīzu informācijas sistēmas (VIS) un Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (ETIAS), uzraudzībai.

Būtiskas prioritātes joprojām bija pārredzamība un pārskatatbildība, un sekretariāts apstrādāja 38 pieprasījumus par publisku piekļuvi EDAK dokumentiem. Turklāt sekretariāts gada laikā organizēja vairāk nekā 530 sanāksmes, kas ievērojami pārsniedza iepriekšējā gada darbības.

Proaktīvi pielāgojoties mainīgajām tehnoloģiskajām problēmām un regulatīvajiem pienākumiem, EDAK sekretariāts sniedza atbalstu efektīvai VDAR izpildei un stiprināja sadarbības ietvaru datu privātuma tiesību aizsardzībai visā Eiropā.

2. EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS KOLĒGIJA — TĀS DARBĪBA 2024. GADĀ

2024. gadā EDAK ievērojami nostiprināja savu izšķirošo lomu datu aizsardzības noteikumu konsekventas interpretācijas un stingras izpildes nodrošināšanā visā Eiropā. 2024. gadā, ņemot vērā straujo tehnoloģisko progresu un pieaugošo digitālo sarežģītību, EDAK, izmantojot norādījumus un konsekvences darbu, pievērsās jaunām datu aizsardzības problēmām. Visu gadu padome pieņēma galvenos saskaņošanas atzinumus, visaptverošas vispārējas pamatnostādnes un ietekmīgus paziņojumus par būtiskām likumdošanas norisēm. Šie pasākumi būtiski palīdzēja nodrošināt saskaņotu tiesisko regulējumu, tādējādi veidojot Eiropas datu aizsardzības vidi un stiprinot personu pamattiesības uz privātumu un datu aizsardzību.

2.1 SASKANOŠANAS ATZINIUMI

VDAR 64. panta 1. punkts GDPR atzinumi

EDAK 2024. gadā sniedza 20 atzinumus saskaņā ar VDAR 64. panta 1. punktu, galvenokārt pievēršoties saistošo uzņēmuma noteikumu apstiprināšanai, lai veicinātu drošu personas datu pārsūtīšanu starptautiski daudz nacionālo uzņēmumu ietvaros. Turklāt kolēģija ieviesa skaidrību, sniedzot atzinumus par sertifikācijas struktūru akreditācijas prasību projektiem un rīcības kodeksa pārraudzības struktūrām. Šie atzinumi palīdzēja uzlabot VDAR standartu vienotu interpretāciju un piemērošanu visās dalībvalstīs.

VDAR 64. panta 2. punkts atzinumi

In 2024. gadā EDAK, pamatojoties uz VDAR 64. panta 2. punktu, pieņēma astoņus saskaņošanas atzinumus, no kuriem daži ir īpaši nozīmīgi:

- [Atzinumā 04/2024 par pārziņa galvenās uzņēmējdarbības vietas jēdzienu saskaņā ar VDAR 4. panta 16. punkta a\) apakšpunktu](#) tika precizēti kritēriji pārziņa galvenās uzņēmējdarbības vietas noteikšanai ES. Šis precizējums bija būtisks, lai datu aizsardzības iestādes varētu precīzi un konsekventi noteikt jurisdikciju saskaņā ar VDAR 4. panta 16. punkta a) apakšpunktu;

- [Atzinumā 08/2024 par derīgu piekrišanu saistībā ar lielu tiešsaistes platformu īstenotiem piekrišanas vai samaksas modeļiem tika uzsvērtas](#) pamatprasības, lai nodrošinātu, ka lietotāju sniegtā piekrišana joprojām ir brīvprātīga un informēta, tādējādi aizsargājot individuālo autonomiju un izvēli;
- [Atzinumā 11/2024 par sejas atpazīšanas izmantošanu lidostas pasažieru plūsmas racionalizēšanai \(pamatojoties uz VDAR 5. panta 1. punkta e\) un f\) apakšpunktu, 25. un 32. pantu\)](#) tika uzsvērti kritiskie atbilstības punkti, piemēram, pārredzamības pienākumi, samērīguma novērtējumi un stingri aizsardzības pasākumi, kas vajadzīgi, lai aizsargātu sensitīvus biometriskos datus un pasažieru tiesības uz privātumu;
- [Atzinumā 22/2024 par konkrētiem pienākumiem, kas izriet no palaušanās uz apstrādātāju\(-iem\) un apakšapstrādātāju\(-iem\),](#) tika sniegtas skaidras vadlīnijas par līgumiskajiem nosacījumiem, nepieciešamajiem uzraudzības mehānismiem un pasākumiem, kas nodrošina atbildību un atbilstību VDAR visā datu apstrādes ķēdē;
- [Atzinumā 28/2024 par dažiem datu aizsardzības aspektiem, kas saistīti ar personas datu apstrādi MI modeļu kontekstā,](#) tika uzsvērtā nepieciešamība pēc pārredzamības, stabiliem izskaidrojamības mehānismiem un pastāvīgas uzraudzības, lai mazinātu privātuma riskus un ievērotu datu subjektu tiesības.

2.2 VISPĀRĪGAS NORĀDES

EDAK 2024. gadā pieņēma četras pamatnostādnes, no kurām divas tika pabeigtas pēc 2023. gadā sāktās sabiedriskās apspriešanas, nodrošinot kritiski svarīgus resursus organizāciju atbalstam VDAR ievērošanas panākšanā un uzturēšanā. Proti, [Pamatnostādnes 01/2024 par personas datu apstrādi, pamatojoties uz VDAR 6. panta 1. punkta f\) apakšpunktu,](#) sniedza padziļinātus skaidrojumus, tostarp praktiskus piemērus un novērtēšanas metodiku, un ieteica procesuālās garantijas, lai nodrošinātu leģitīmo interešu līdzsvaru ar datu subjektu tiesībām un brīvībām.

[Pamatnostādnes 02/2024 par VDAR 48. pantu visaptveroši attiecās uz](#) datu pārrobežu nosūtīšanu saskaņā ar VDAR 48. pantu, sīki izklāstot nepieciešamās garantijas, novērtējumus un mehānismus, lai nodrošinātu

nosūtīšanas atbilstību VDAR standartiem, jo īpaši koncentrējoties uz datu starptautisku nosūtīšanu un tiesas un administratīviem pieprasījumiem par piekļuvi datiem. Pamatnostādnes organizācijām tiek piedāvātas stratēģijas, kā droši un efektīvi orientēties sarežģītās starptautiskās datu plūsmās.

Turklāt EDAK pēc sabiedriskās apspriešanas pieņēma divas papildu pamatnostādnes, pastiprinot savu apņemšanos nodrošināt pārredzamību un ieinteresēto personu sadarbību. Šī iekļaujošā pieeja uzlaboja vadlīniju dokumentu piemērojamību un praktiskumu, atvieglojot atbilstības nodrošināšanu uzņēmumiem.

2.3 PAZIŅOJUMS PAR LIKUMDOŠANAS ATTĪSTĪBU

2024. gadā EDAK sniedza ieguldījumu likumdošanas procesā, izdodot sešus paziņojumus:

- [Paziņojumā 1/2024 par likumdošanas norisēm saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko paredz noteikumus seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai un apkarošanai,](#) tika aplūkota Eiropas Komisijas ierosinātā regula par šo kritiski svarīgo jautājumu. Atzīstot, cik svarīgi ir apkarot šādus noziegumus, padome uzsvēra, ka jebkādiem pasākumiem ir pilnībā jāatbilst pamattiesībām, jo īpaši tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību. Paziņojumā tika paustas bažas par privātas saziņas vispārējas un nediferencētas uzraudzības potenciālu un aicināts nodrošināt proporcionalitāti un precizitāti;
- [Paziņojumā Nr. 2/2024 par finanšu datu piekļuves un maksājumu paketi](#) uzsvērts, ka finanšu tehnoloģiju nozarē, kas strauji attīstās, ir ārkārtīgi vajadzīgi visaptveroši datu aizsardzības mehānismi, kas nodrošina patērētāju uzticēšanos un drošību;
- [Paziņojumā Nr. 3/2024 par datu aizsardzības iestāžu lomu Mākslīgā intelekta akta satvarā](#) tika aicināts skaidri noteikt pienākumus, efektīvas uzraudzības pilnvaras un pienācīgus resursus, lai nodrošinātu, ka DAi var stingri ievērot datu aizsardzības standartus laikā, kad arvien vairāk tiek izmantots mākslīgais intelekts;
- [Paziņojumā 4/2024 par jaunākajām likumdošanas norisēm saistībā ar projektu regulai, ar ko nosaka papildu procesuālos noteikumus VDAR izpildei,](#)

[recommended](#) tika ieteiktas racionalizētas procedūras un skaidri norādījumi, lai veicinātu ātru, efektīvu un regulatīvo iestāžu konsekventa rīcība pārrobežu lietu izskatīšanā, tādējādi nodrošinot personu tiesību stingrāku aizsardzību;

- [Paziņojums 5/2024 par ieteikumiem, ko sniegusi Augsta līmeņa grupa jautājumos par piekļuvi datiem efektīvas tiesībaizsardzības nolūkā](#), ir atbilde uz ieteikumiem, ko sniegusi Augsta līmeņa grupa jautājumos par piekļuvi datiem efektīvas tiesībaizsardzības nolūkā, uzsverot nepieciešamību līdzsvarot uzlabotas datu kopīgošanas spējas ar stingriem aizsardzības pasākumiem, lai saglabātu privātuma aizsardzību;
- [Paziņojums Nr. 6/2024 par otro ziņojumu par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu "Pārrobežu regulatīvās konsekvences un sadarbības veicināšana"](#) bija atbilde otrajam Eiropas Komisijas ziņojumam par VDAR īstenošanu. Tajā tika minēti pozitīvie sasniegumi, vienlaikus norādot uz jomām, kurās nepieciešami turpmāki uzlabojumi.improvement.

2.4 KONSULTĀCIJAS AR IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

2024. gadā EDAK turpināja proaktīvi sadarboties ar ieinteresētajām pusēm, lai uzlabotu savu pamatnostādņu pārredzamību, skaidrību un efektivitāti. Lai nodrošinātu, ka sniegtās vadlīnijas saglabā aktualitāti un praktisku pielietojamību, EDAK visa gada garumā veica mērķtiecīgas konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm.

Septīto gadu pēc kārtas EDAK veica ieinteresēto pušu ikgadējo aptauju saskaņā ar VDAR 71. panta 2. punktu, apkopojot kritiskas atsauksmes par tās pamatnostādņu praktisko īstenošanu. Galvenās ieinteresētās personas, tostarp datu aizsardzības un privātuma eksperti no akadēmiskajām aprindām, nozares profesionāļi un nevalstisko organizāciju pārstāvji, aktīvi sniedza ieskatu par pamatnostādņu efektivitāti un izmantojamību. Respondenti īpaši augstu novērtēja pamatnostādņu skaidrību un praktisko piemērojamību, uzsverot to nozīmi atbilstības nodrošināšanas uzdevumu vienkāršošanā.

Turklāt 2024. gadā EDAK organizēja vairākus īpašus ieinteresēto personu pasākumus, kuru mērķis bija veicināt atklātu dialogu un savstarpēju sapratni starp

regulatoriem, nozares pārstāvjiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un akadēmiskajām iestādēm. Šīs interaktīvās sesijas deva ieinteresētajām personām iespēju dalīties pieredzē, apspriest problēmas un ierosināt tiesiskā regulējuma uzlabojumus. Ieinteresēto personu atsauksmes konsekvēti liecināja, ka ir vajadzīgi papildu praktiskie resursi, piemēram, vizuālie palīgīdzekļi, interaktīvie materiāli un paskaidrojošs saturs, lai labāk precizētu sarežģītus tehniskus jēdzienus.

Lai risinātu šo vajadzību, EDAK uzsāka jaunu iniciatīvu, kuras mērķis ir nodrošināt īsas faktu lapas, kas pievienotas tās pamatnostādņēm, un kuras mērķis ir apmierināt ieinteresēto personu vajadzības, vienkāršojot un precizējot galvenos jēdzienus.

Kopumā apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm turpināja būtiski ietekmēt EDAK iniciatīvas, stiprinot kolēģijas pārredzamību, pārskatatbildību un reaģētspēju.

2.5 EDAK STARPTAUTISKĀ PĀRSTĀVniecība

2024. gadā EDAK piedalījās galvenajos starptautiskajos forumos, veicinot stratēģisko sadarbību un risinot kritiski svarīgus jautājumus datu aizsardzības un privātuma jomā. Gada laikā priekšsēdētājs uzstājās 34 nozīmīgās starptautiskās sanāksmēs un konferencēs

3. DAI SADARBĪBA UN UZRAUDZĪBAS PASĀKUMI

2024. gadā valstu datu aizsardzības iestādēm (DAI) joprojām bija izšķiroša nozīme personu datu aizsardzības tiesību aizsardzībā, nodrošinot VDAR konsekvēntu un efektīvu izpildi visā Eiropā. EDAK veicināja koordinētas darbības un sniedza mērķtiecīgu atbalstu sadarbībai izpildes jomā.

3.1 EDAK DARBĪBAS GDPR EFEKTĪVAI PIEMĒROŠANAI

EDAK pastiprināja centienus uzlabot sadarbību starp DAI, izmantojot mērķtiecīgas iniciatīvas, uzsākot trešo koordinēto izpildes darbību, kas vērsta uz piekļuves tiesībām, kas ir svarīga atbilstības joma, kuru kopīgi noteikušas DAI. Turklāt ekspertu atbalsta grupa (SPE) pastiprināja DAI izpildes spējas, nodrošinot specializētas zināšanas un veicinot sadarbības projektus, jo īpaši

attiecībā uz sarežģītiem un jauniem tematiem, piemēram, mākslīgo intelektu, piekrišanas mehānismiem digitālajās platformās un sejas atpazīšanas tehnoloģijām.

EDAK 2024. gadā parakstīja sadarbības memorandu ar PEReN starpdepartamentu biroju, kas darbojas saskaņā ar Francijas ekonomikas, kultūras un digitālo tehnoloģiju ministru kopīgā iestāde. Šis nolīgums ir nozīmīgs pārvērsiens tehniskās sadarbības uzlabošanā, lai risinātu jaunas datu aizsardzības problēmas visā Eiropā. Turklāt tika izveidota ChatGPT darba grupa. Darba grupa tika izveidota kā sadarbības pasākums, lai novērstu nepilnības, nodrošinātu VDAR konsekvētu piemērošanu un novērstu unikālos riskus, kas saistīti ar ChatGPT apstrādes darbībām.

3.2 SADARBĪBA SASKAŅĀ AR VDAR

DAI turpināja efektīvu sadarbību, izmantojot IMI sistēmu. 2024. gadā kopumā tika sāktas 982 procedūras saistībā ar vienas pieturas aģentūru (VDAR 60. pants), no kurām 485 tika pieņemti galīgie lēmumi. Šāda sadarbības pieeja vienkāršoja sarežģītu lietu izskatīšanu, veicināja normatīvās saskaņotības nodrošināšanu un stiprināja fizisko personu tiesību aizsardzību visā Eiropā.

3.3 SAISTOŠIE LĒNUMI

Atspoguļojot uzlabotu sadarbību un pastiprinātu konsensa veidošanu starp DAI, EDAK 2024. gadā nepieņēma saistošus lēmumus saskaņā ar VDAR 65. pantu un VDAR 66. pantu. Šādu lēmumu trūkums uzsver pārrobežu sadarbības efektivitāti valsts līmenī.

3.4 LIETU KOPSAVILKUMS

2024. gadā EDAK SPE iniciatīvas ietvaros pasūtīja savu trešo tematisko lietas kopsavilkumu par piekļuves tiesībām. Gadījumu kopsavilkumi ir pārskati par lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar vienas pieturas aģentūras procedūru par konkrētu tematu. Šo kopsavilkumu mērķis ir sniegt DAI un plašai sabiedrībai, tostarp privātuma speciālistiem, ieskatu lēmumos, ko DAI pieņēmušas pēc pārrobežu sadarbības procedūrām.

3.5 NACIONĀLĀS LIETAS

Visu gadu DAI aktīvi īstenoja savas korektīvās pilnvaras, lai nodrošinātu atbilstību VDAR dažādās nozarēs dalībvalstīs. DAI īstenoja izmeklēšanas pasākumus, apstrādes ierobežojumus, aizliegumus un piemēroja naudas sodus par būtiskiem VDAR pārkāpumiem. Gada pārskatā detalizēti aprakstītie valsts mēroga uzraudzības pasākumi atspoguļo uzraudzības iestāžu stingro apņēmību aizsargāt personas pamattiesības datu aizsardzības jomā un veicināt regulējuma ievērošanu visā Eiropā.

2024. gadā datu aizsardzības iestādes kopumā piemēroja naudas sodus vairāk nekā 1,2 miljardu eiro apmērā. Gada pārskata 3. nodaļā pieejams gan šo sodu detalizēts sadalījums, gan arī nepilns valstu veikto uzraudzības pasākumu uzskaitījums.

KONTAKTINFORMĀCIJA

Pasta adrese

Rue Wiertz 60, B-1047 Brisele

Biroja adrese

Rue Montoyer 30, B-1000 Brisele